

между вътрешността и чужбина съществуват задължения и вземания.

Вземанията на пари от чужбина произлизат от износ на стоки, от задължения по превозъ, застраховки и от преводи на банки за чужда сметка.

Задължения (дългове) към чужбина се създават от внось на стоки, от преводи на чужди банки, застраховки и превозъ за чужда сметка, също и чрезъ военни задължения.

Задълженията и вземанията стоят едни срещу други. Търбва да се изплатят. При страни съ златна монетна система, изплащането става въ злато. Но въ международната размяна и търговия се стремят да отстраняват скжпия преносъ на златото. За това си служат повече съ девизи, т. е. съ мѣнителници и чекове въ чуждестранна монета.

Девизитъ за чужбина играятъ същата роля, каквато банкнотите за вътрешността на страната. И едните и другите улесняват плащанията, безъ да става нужда да се изнася златото на пазара. Но за да иматъ силата на пари, търбва да бѫдатъ гарантирани съ златна наличност или съ вземания срещу чуждестранни девизи.

B.

Човѣкътъ и природните сили.

Слабъ и безпомощенъ започва човѣкътъ своето съществуване. Дори нѣкои животни го превъзхождатъ по силата на сътивата и мускулите си. Но какви чудни срѣдства е измислилъ той, за да осигури, да разхубави и облагороди живота си, да укроти и използува неприятелските природни сили!

Китътъ, акулата и бързиятъ делфинъ кръстосватъ океана. Но човѣкътъ пѫтува съ пароходи отъ полюс къмъ полюс бързо и оставя далечъ задъ себе си всички ония животни, които отъ време на време го придружаватъ.

Не е създаденъ човѣкътъ да прониква както рибите въ дълбината на водата. Но водолазътъ му дава възможностъ да достига дъното на морето и да престоява тамъ по цѣли часове.

Колко слаба и безсилна е човѣшката ръка и всѣкой неговъ членъ спрямо силата, която се крие въ хобота на слона, въ крака на този гигантъ, въ опашката на кита, който само съ единъ ударъ разбива огромни лодки и ги захвърля въ въздуха! Но чо-